

2026-04-29

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS-2026-00251

Bildande av Svartkärrsbergets biotopskyddsområde

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Kommunfullmäktige beslutar att området Svartkärrsberget ska utgöra biotopskyddsområde med stöd av 7a § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., enligt förslag i bilaga 1 till tjänsteskrivelsen daterad den 29 april 2026.

Sammanfattning av ärendet

Inom ramen för uppdraget att skydda 30 procent av Nackas land- och sötvattensmiljöer har området mellan Skogsö naturreservat och Gröna dalen pekats ut som lämpligt för formellt skydd genom biotopskyddsområde. Området är en grön kil som knyter samman Skogsö naturreservatet med Erstavik. Här finns höga naturvärden och rekreativa värden. Syftet med att skydda området är att bevara och på sikt utveckla de naturvärden som är knutna till skogsmiljön i området och som även bidrar till det större skogslandskapet.

Marken som föreslås ingå i biotopskyddsområdet ägs av kommunen. För att marken ska kunna skyddas krävs att stadsplan S306 som antogs 1979 upphävs då det finns planbestämmelser som inte är förenliga med ett områdesskydd. En process pågår med att upphäva stadsplanen. Inom det föreslagna biotopskyddsområdet finns även fyra andra stadsplaner som reglerar allmän plats; park och gångväg. Ett skydd av området bedöms inte stå i strid med dessa stadsplaner.

Förslaget till biotopskyddsområde har varit på samråd under perioden 1 december 2025 till 6 februari 2026, och ärendet har därefter beretts av natur- och trafiknämnden den 28 april 2026.

Ärendet

Inom ramen för uppdraget att skydda 30 procent av Nackas land- och sötvattensmiljöer har området mellan Skogsö naturreservat och Gröna dalen pekats ut som lämpligt för formellt skydd. Området är en grön kil som knyter samman Skogsö naturreservat med Erstavik. Här finns höga naturvärden och rekreativa värden. Naturen är kuperad med

gamla senvuxna tallar på de högsta platåerna och rikligt med naturvårdsarter. I sänkor ner mot Saltsjöbanan finns blötare partier i form av två mindre alsumpskogar. Flertalet arter av fladdermöss och rödlistade fågelarter finns observerade. Syftet med att skydda området är att bevara och på sikt utveckla de naturvärden som är knutna till skogsmiljön i området och som även bidrar till det större skogslandskapet.

Biotopskyddsområde är en skyddsform som passar mindre naturområden på maximalt 20 hektar, har färre administrativa krav och omfattar en av de biotoper som listas i Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., bilaga 2 och 3. Det föreslagna biotopskyddsområdet omfattar cirka 16,4 hektar och den biotop som valts för skyddet är *Äldre naturskogsartade skogar* som av Skogsstyrelsen beskrivs som: *Äldre skogar som uppkommit genom naturlig förnygring. I områdena har ingen eller endast obetydlig avverkning skett under de senaste 30 åren eller så bedöms områdena ha varit kontinuerligt trädbevuxna i flera trädgenerationer. Där finns ett inslag av mycket gamla träd eller ett påtagligt inslag av död ved.*

Marken som föreslås ingå i biotopskyddsområdet ägs av kommunen. Översiktsplan 2050 för Nacka kommun, ÖP 2050, som vann laga kraft den 9 januari 2026 anger markanvändningen natur- och friluftsområde. En mycket liten del i norr kan eventuellt ange lokalt centrum, innehållande även grönytor. Det pågår en process med att upphäva stadsplan S306 då den bland annat medger småindustri som inte är förenligt med ett områdesskydd. Inom det föreslagna biotopskyddsområdet finns även fyra andra stadsplaner som reglerar allmän plats; park och gångväg. Ett skydd av området bedöms inte stå i strid med dessa stadsplaner.

Förslag till biotopskyddsområde har varit på samråd under perioden 1 december 2025 till 6 februari 2026 till sakägare och innehavare av särskild rätt till marken, kommunala nämnder, myndigheter och vissa föreningar. Synpunkterna är i huvudsak positiva. Ledningsägare lyfter möjligheten till underhåll av ledningar. Detta har förtydligats i handlingarna. Trafikförvaltningen i Region Stockholm önskar bland annat tilldelas dispens utan tidsbegränsning för fällning eller beskärning av träd och grenar som utgör ett akut hot mot Saltsjöbanan. En dispens kan inte ges i förväg men akuta åtgärder får vidtas direkt och rapporteras i efterhand. Skogsstyrelsen är positiva till att området skyddas. Lantmäterimyndigheten önskar tydligare beslutskarta och uppräkningslista av vilka fastigheter som ingår. Detta har åtgärdats i dialog med mätningenjör och länsstyrelsen. Stockholms Orienteringsförbund, Järila Orientering och OK Ravinen lyfter att det är viktigt att de fortsättningsvis kan orientera i området. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden är positiva och påpekar att avgränsningen mot den kommande detaljplanen för Fisksätra företagsby behöver utredas. Biotopskyddsområdet har minskats efter dialog med planerheten. Kommunstyrelsen lyfter bland annat frågor om arrenden, ledningsrätter, Nacka Vatten och Avfalls anläggningar samt förenlighet med översiktsplan. Dessa frågor har stämts av med berörda parter. Länsstyrelsen är positiva men lyfter bland annat att biotopskyddsområdet inte är förenligt med Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen 2025, RUF2050, och att avsteg behöver motiveras. Detta har

gjorts. Alla yttranden och natur- och stadsmiljöenhetens svar finns i samrådsredogörelsen i bilaga 2.

Natur- och trafiknämnden beslutade den 28 april 2026 att föreslå att kommunfullmäktige beslutar att det nu föreslagna området Svartkärrsberget ska utgöra biotopskyddsområde.

Natur- och stadsmiljöenhetens utredning och bedömning

Det föreslagna biotopskyddsområdet har höga naturvärden, främst kopplade till gammal tallskog och är en viktig länk i de ekologiska spridningssambanden mellan Skogsö naturreservat och Erstavik. Natur- och stadsmiljöenheten gör därför bedömningen att området bör skyddas för att långsiktigt bevaras. Vidare bedöms biotopskyddsområde vara den lämpligaste skyddsformen eftersom området är litet och det inte finns behov av att införa särskilda föreskrifter. Ett skydd av området bidrar till att uppfylla de nationella miljö kvalitetsmålen *Ett rikt växt- och djurliv* och *Levande skogar* samt till målet att skydda 30 procent av Nackas land- och sötvattensmiljöer.

Ekonomiska konsekvenser

Biotopen *Äldre naturskogsartade skogar* innebär att skogen i stort får utvecklas fritt. Eftersom det föreslagna biotopskyddsområdet redan idag sköts av kommunen innebär beslutet inga extra skötselkostnader. Initialt tillkommer kostnader för gränsmarkering och skyltning. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden bedömer att tillsynsinsatsen för skyddade områden i snitt är 10 timmar per område och år. I samband med beslut kommer enheten ansöka om statligt markåtkomstbidrag för att marken avsätts som biotopskyddsområde.

Konsekvenser för barn

Inrättande av biotopskyddsområdet innebär att naturen bevaras för nuvarande och kommande generationer. Biologiska, rekreativa och kulturella värden bevaras och utvecklas.

Konsekvenser för klimat och miljö

Biotopskyddsområdet bidrar till Klimat- och miljöprogrammets inriktningsmål *Ett grönare Nacka med livskraftiga natur- och vattenmiljöer*. Skydd av naturområdet bidrar till att bevara biologisk mångfald, ekologiska spridningssamband samt främjar människors hälsa och möjlighet till närrekreation.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse daterad den 29 april 2026

Bilaga 1. Förslag till Svartkärrsbergets biotopskyddsområde, daterad den 30 mars 2026

Bilaga 2. Samrådsredogörelse, daterad den 30 mars 2026

Poa Hellqvist
Trafik- och fastighetsdirektör
Stadsledningskontoret

Anna Herrström
Kommunekolog
Natur- och stadsmiljöenheten

Beslutet ska skickas till:

- Sakägare
- Berörda myndigheter enligt Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.